

Витяг
з протоколу № 3
засідання фахового семінару
кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка» від 06 лютого 2020 р.

1. ПРИСУТНІ:

- 16 із 16 науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки та інноваційної освіти, а саме:
- 1 Вихруц Віра Олександрівна, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р пед. наук, професор;
  - 2 Горохівська Тетяна Миколаївна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук, доцент;
  - 3 Дольнікова Любов Василівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук;
  - 4 Ієвлев Олександр Миколайович, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. т. наук, доцент;
  - 5 Козловський Юрій Михайлович, завідувач кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р пед. наук, доцент;
  - 6 Криштанович Мирослав Франкович, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р наук з держ. упр., доцент;
  - 7 Ключкоська Ірина Михайлівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук, доцент;
  - 8 Колодій Ігор Степанович, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук, доцент;
  - 9 Носкова Маргарита В'ячеславівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук;
  - 10 Мукар Наталія Василівна, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р пед. наук, професор;
  - 11 Сікорський Петро Іванович, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р пед. наук., професор;
  - 12 Стежкевич Олег Орестович, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. пед. наук, ст. наук. сп.;
  - 13 Терлецька Юліана Миронівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. псих. наук, доцент;
  - 14 Швай Роксоляна-Марія Іванівна, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д-р пед. наук, професор;
  - 15 Шевчук Ганна Йосипівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. іст. наук, доцент;
  - 16 Яремчук Світлана Володимирівна, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, к. іст. наук, доцент

На фаховий семінар запрошена: Барабаш Олена Володимирівна, доцент кафедри іноземних мов, к. пед. наук, доцент.

На засіданні присутні аспіранти кафедри педагогіки та інноваційної освіти:

- 1 *Боднар Тетяна Олександрівна*
- 2 *Гузій Іванна Степанівна*
- 3 *Денькович Наталія Андріївна*
- 4 *Запотічна Марія Іванівна*
- 5 *Зверюк Руслан Єрославович*
- 6 *Лучик Ростислав Іванович*
- 7 *Мацеха Віктор Вікторович*
- 8 *Наконечна Марія Володимирівна*
- 9 *Пукalo Марія Ігорівна*
- 10 *Рузяк Тетяна Іванівна*
- 11 *Сливка Богдан Степанович*
- 12 *Хабюк Андрій Ярославович*

З присутніх – 5 докторів наук та 7 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Голова засідання – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти Сікорський Петро Іванович.

2. СЛУХАЛИ:

Доповідь аспірантки кафедри педагогіки та інноваційної освіти Кобрин Надії Зіновіївни за матеріалами дисертації: «Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)», представленої на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка).

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Мукан Наталія Василівна.

Тему дисертації затверджено «12» жовтня 2016 р. на засіданні Вченої ради Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», протокол № 3 та уточнено «01» листопада 2017 р. на засіданні Вченої ради Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», протокол № 3.

Робота виконана на кафедрі педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

По доповіді було задано 10 запитань, на які доповідач дала правильні та ґрунтовні відповіді. Питання задавали:

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук Горюхівська Тетяна Миколаївна;
- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук Вихруш Віра Олександрівна;
- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат історичних наук Шевчук Ганна Йосипівна;
- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук Дольнікова Любов Василівна;
- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат психологічних наук Терлецька Юліана Миронівна;
- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук Носкова Маргарита В'ячеславівна;
- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук Швай

Роксоляна-Марія Іванівна;

- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук Сікорський Петро Іванович;

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук Колодій Ігор Степанович;

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук Ключковська Ірина Михайлівна.

3. Виступи присутніх.

З оцінкою дисертації Кобрин Надії Зіновіївни виступили рецензенти:

• завідувач кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук, доцент **Козловський Юрій Михайлович**,

• доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент **Барабаш Олена Володимирівна**,

які відзначили актуальність тематики дисертаційного дослідження Кобрин Надії Зіновіївни, структурованість дисертації, логічну обґрунтованість викладення матеріалу, вагомість одержаних автором результатів. Основні положення дисертаційної роботи, отримані аспірантом, наукові та практичні результати розкриті в дисертації повною мірою, характеризуються логічною завершеністю, обґрунтованістю та достовірністю, формують значний науковий доробок автора, що відображені в опублікованих працях за темою дисертації. Висновки та рекомендації є логічним завершенням матеріалів виконаного дослідження.

Також рецензентами було вказано на необхідність: доповнення пункту «клінічна інформатика» рисунку 1.1 ще одним компонентом «інформатика для фармацевтів»; виконання аналізу поєднання опанування комп’ютерних технологій з паперовою роботою, а саме, викорінення паперової (щоб не робити подвійної роботи); приділення детальнішої уваги аптекарській справі та фармацевтичній промисловості; у третьому розділі доільно є розробка схематичного зображення моделі розвитку професійної освіти фахівців з МІ Канади та України для порівняння; представлення ретроспективної моделі розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді, представляючи сферу професійної компетентності фахівця з МІ, деталізація та розширення (рис. 3.3), оскільки вона досить загальна; у рис. 3.4 подання інформації до 2018 року; у підрозділі 3.3 частину інформації, яка стосується медичної освіти в Україні загалом варто внести у додатки; врегулювання обсягів підрозділів 3.3 (28 с.) та 3.4 (8 с.); у висновках до 3 розділу доцільно було б подати інформацію по підрозділу 3.4 щодо впровадження досвіду Канади підготовки фахівців з медичної інформатики в Україні; потребує технічного удосконалення рис. 3.4.

З оцінкою дисертаційної роботи також виступили присутні на засіданні наукового семінару:

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук **Стечкевич Олег Орестович**, який зазначив, що робота є вивіrenoю і дуже ґрунтовною; висловив задоволення від високого рівня виконаної роботи та рекомендував її для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду;

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук **Носкова Маргарита В'ячеславівна**, яка наголосила на важливості практичного значення представленої роботи для майбутнього впровадження канадського досвіду у розвиток освіти фахівців з медичної інформатики в Україні. Робота дисерантки є цікавою і потрібною та заслуговує бути рекомендованою для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду;

- доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, кандидат педагогічних наук **Дольнікова Любов Василівна**, яка підтримала попередніх виступаючих та зазначила, що з огляду на ґрунтовність опрацьованої джерельної бази, географію наукових публікацій і участі у науково-практичних конференціях, належне впровадження результатів дослідження у діяльність закладів вищої освіти України, роботу можна рекомендувати для подання до

розгляду у спеціалізовану вчену раду;

- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук **Вихруш Віра Олександрівна**, яка відзначивши великий обсяг проаналізованого у роботі матеріалу, значну кількість напрацювань та цінність результатів дослідження, зауважила, що презентуючи результати дослідження варто окремо виділити конкретні рекомендації для впровадження в освітню систему України. З урахуванням усіх переваг дисертаційне дослідження Кобрин Н.З. можна рекомендувати для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду;

- професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук **Сікорський Петро Іванович**, який, відзначивши важливе теоретичне і прикладне значення виконаної роботи, наголосив на доцільноті конкретизації узагальнених результатів виконаного дослідження, шляхом представлення оригінальних освітніх програм, навчальних планів та технологій. Загалом, професор Сікорський П.І. відзначив доцільність виконаної роботи, акцентуючи увагу на вагомості та актуальності представленого дослідження, що дозволяє рекомендувати його для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

Загалом, учасники обговорення відзначили актуальність теми, наукову новизну, теоретичне та практичне значення основних результатів і висновків дисертації Кобрин Н.З., особистий внесок здобувача, достатній рівень апробації та впровадження одержаних результатів й рекомендували її для подання до розгляду у спеціалізовану вчену раду.

Загальна характеристика дисертації – позитивна.

З характеристикою наукової зрілості здобувача Кобрин Надія Зіновіївна виступила науковий керівник, професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти Інституту права, психології та інноваційної освіти, доктор педагогічних наук, професор Мукан Наталія Василівна.

Мукан Н.В.: Кобрин Надія Зіновіївна у 2006 р. закінчила Національний університет «Острозька академія» та отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Мова та література (англійська)» та здобула кваліфікацію магістра філології. З 2007 по 2016 рр. працювала викладачем англійської мови у Львівському національному медичному університеті ім. Данила Галицького. З вересня 2016 по червень 2017 р. Кобрин Н.З. була працевлаштована на посаду викладача англійської мови у Національному університеті «Львівська політехніка». Водночас, у 2016 р. вона вступила до аспірантури Національного університету «Львівська політехніка» на денну форму навчання за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Під час навчання в аспірантурі Кобрин Н.З. характеризувалась як відповідальний здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. Вона успішно виконала індивідуальний навчальний план, дотримувалась виконання індивідуального плану наукової роботи, у встановлені терміни звітувала про хід виконання дисертаційного дослідження, вчасно подавала звітні документи у відділ докторантур та аспірантур. Проводячи наукові розвідки з проблемами розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді, Надія Зіновіївна проявила себе як пошуковець, що володіє предметом дослідження, вміє працювати з іноземною фаховою літературою, аналітично й самостійно мислити. Систематична робота над дисертаційним дослідженням продемонструвала її творчу самостійність, організованість і працьовитість. Кобрин Н.З. є автором 19 наукових праць за темою дисертації, що свідчить про відповідальне та всебічне вивчення досліджуваної проблеми.

Окрім того, у 2018 р. Кобрин Н.З. отримала грант на участь у «9-ій Літній школі з історії освіти для аспірантів та докторантів», що була організована Латвійським університетом у м. Рига (Латвія). Вона прослухала лекції професорів європейських університетів з актуальних проблем проведення досліджень у галузі історії освіти, взяла участь у семінарах з обговорення представлених учасниками школи дисертаційних досліджень, виступила з доповіддю та отримала консультації провідних фахівців з вивчення історії освіти щодо покращення якості власного наукового дослідження.

Кобрин Н.З. – досвідчений науковець, вміє терпляче і наполегливо працювати, проявляє зацікавленість проблемою, яку досліджує, відповідально і ретельно ставиться до виконання поставлених завдань, критично оцінює результати власної роботи.

Загалом, варто відзначити належний науковий рівень здобувача Кобрин Надії Зіновіївни, яка під час роботи над дисертацією послідовно і методично працювала над дослідженням проблеми розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХХІ століття).

4. Заслухавши та обговоривши доповідь Кобрин Надії Зіновіївни, а також за результатами попередньої експертизи представленої дисертації на фаховому семінарі кафедри педагогіки та інноваційної освіти, прийнято наступні висновки щодо дисертаційної роботи «Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)»:

Висновок
фахового семінару кафедри педагогіки та інноваційної освіти
про наукову та практичну цінність дисертації
«Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді
(друга половина ХХ – початок ХХІ століття)»
Кобрин Надії Зіновіївни,
здобувача наукового ступеня доктора філософії
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

4.1. Актуальність теми дисертації

Використання комп’ютерної техніки у медицині та системі охорони здоров’я з середини ХХ ст. привело до появи науки, що називається медичною інформатикою. Сьогодні це перспективна наукова галузь, яка вивчає біомедичні дані, інформацію та знання, а також способи їх отримання, зберігання й ефективного використання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення проблем і прийняття ефективних рішень у медичній теорії та практиці. Відповідно, з того часу, як комп’ютерна техніка почала інтенсивно проникати у медицину та систему охорони здоров’я, з’явилася потреба у забезпеченні професійної підготовки фахівців з медичної інформатики. Їхнє ключове завдання – створювати сприятливі теоретично-концептуальні, методичні й практичні умови для інформатизації системи охорони здоров’я, зокрема для успішного впровадження й ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій для медичних цілей з метою покращення якості та доступності медичного обслуговування.

У багатьох країнах світу функціонує успішна система забезпечення й поширення освіти з медичної інформатики. Вона пройшла нелегкий шлях становлення та еволюції від поодинокого використання перших електронно-обчислювальних машин у медичній сфері до впровадження в освітній процес навчальних дисциплін та освітніх програм підготовки фахівців з медичної інформатики. Зокрема, Канада має багаторічний досвід із забезпечення професійної освіти фахівців з медичної інформатики. Вона є однією з перших країн у світі, де у систему вищої освіти введено програму підготовки бакалаврів з медичної інформатики. Незважаючи на те, що централізована політика з інформатизації канадської системи охорони здоров’я розпочалась лише на початку 2000-х рр., сьогодні вона успішно реалізується завдяки налагодженні системі заходів, серед яких чільне місце посідає розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики.

Вважаємо, що вивчення досвіду Канади щодо розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики буде корисним для України, чия система охорони здоров’я сьогодні перебуває в активній фазі реформування. Зокрема, з 2017 р. у нашій державі розпочалась медична реформа. Серед низки невідкладних заходів, спрямованих на реанімацію української системи охорони здоров’я, увагу привертає радикальна інформатизація усіх ланок медичної галузі.

В Україні політика щодо інформатизації системи охорони здоров'я є складовою державної політики інформатизації, курс на яку було взято у 1993 р. У цілому вона передбачає створення єдиного інформаційного простору системи охорони здоров'я України, що вимагає компетентних кадрів для гарантування його функціональності й ефективності. Це пояснює, чому медична інформатика, як навчальна дисципліна, стала невід'ємною складовою професійної підготовки медиків. А з 2006 р. в освітній процес впроваджено наукову спеціальність «Медична та біологічна інформатика і кібернетика».

Однак, в Україні бракує досвіду підготовки кваліфікованих фахівців з медичної інформатики на бакалаврському і магістерському рівнях вищої освіти. Ті спеціалісти, які на практиці реалізують політику інформатизації української системи охорони здоров'я, в основному мають технічну освіту з недостатнім рівнем знань про особливості застосування інформаційних технологій у медицині та системі охорони здоров'я. Фахівці ж з інформатизації системи охорони здоров'я повинні не лише вміти створити ефективну комп'ютерну мережу та програмне забезпечення. Вони мають бути обізнані з особливостями обробки медичної інформації, компетентні у питаннях управління медичною установою й здатні навчати фахівців-медиків працювати з інформаційними продуктами у сфері охорони здоров'я.

Тому вивчення передумов становлення, специфіки розвитку й сучасного стану забезпечення професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді є своєчасним, доцільним та актуальним.

Дослідження різноманітних проблем розвитку канадської системи освіти неодноразово було предметом наукових пошуків вітчизняних (Барабаш; Бусько; Гаврилюк, & Бусько; Гук; Жорняк; Істоміна; Магдач; Мукан, Барабаш, & Бусько; Мукан; Чирва та ін.) та зарубіжних (Джонсон (Johnson); Ксю (Xu); Маршалл (Marshall); Морган (Morgan); Мортон (Morton); Фішер, & Руберсон (Fisher, & Ruberson) та ін.) науковців.

Окремі теоретичні і практичні аспекти проблеми розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики вивчаються зарубіжними та вітчизняними вченими: розвиток медичної інформатики як наукової галузі знань, навчальної дисципліни та спеціальності у системі вищої освіти (Блойс, & Шортліфф (Blois, & Shortliffe); Доценко, & Сілкова; Дюк, & Рудницький; Міхалас (Mihalas); Нельсон (Nelson); Херш (Hersh); Швардц (Schwardz); ретроспектива розвитку освіти з медичної інформатики (Хасман, Мантас, & Зарубіна (Hasman, Mantas, & Zarubina), Ховенга (Hovenga); формування змісту освіти з медичної інформатики (Джонсон (Johnson); Коввей, Зітнер, Бернштайн, & МакНейлл (Covvey, Zitner, Bernstein, & MacNeill); Мор, Гофманн, & Левен (Moehr, Hofmann, & Leven); акредитація програм професійної підготовки фахівців з медичної інформатики (Хасман, & Мантас (Hasman, & Mantas); вивчення деяких аспектів забезпечення освіти з медичної інформатики у Канаді (Бакерідж (Buckeridge); Бакерідж, & Гоель (Buckeridge, & Goel); Коввей, & Фентон (Covvey, & Fenton); Кушнірук, Ло, Бориці, & Протті (Kushniruk, Lau, Borycki, & Protti); розвиток стратегії забезпечення освіти з медичної інформатики у Канаді (Ло, & Белл (Lau, & Bell) тощо. Проте, комплексного дослідження розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді ще не проводилося.

На початку ХХІ ст. активізувалися також дослідження українських науковців щодо перспектив використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у медичній теорії, практиці й освіті, а відтак – важливості забезпечення і поширення освіти з медичної інформатики. Зокрема, аналізуються актуальні проблеми інформатизації системи охорони здоров'я України (Знаменська, & Слабкий; Качмар; Кіпенський; Кривенко, & Ситенко; Мінцер; Степанов). Ведуться жваві дискусії щодо ролі державного механізму в забезпеченні інформатизації системи охорони здоров'я (Ларіна, Владзимирський, & Балуєва; Рогова), а також визначені концепції інформатизації охорони здоров'я України (Мінцер та ін.). Досліджується історичний аспект становлення та розвитку медичної інформатики як навчальної дисципліни у системі вищої медичної освіти (Войтенко). Наголошується на важливій ролі медичної інформатики як навчальної дисципліни у формуванні змісту професійної освіти майбутніх лікарів, а також інформаційної компетентності студентів-

медиків (Войтенко; Іванькова; Лобач; Мисловська). Розробляються уніфіковані програми післядипломного навчання з медичної інформатики для лікарів і провізорів (Мінцер, Вороненко, Бабінцева, & Мохначов). Вивчаються теоретичні та практичні аспекти забезпечення медичної інформатики як наукової спеціальності в українському освітньому середовищі (Мінцер, Гойко, & Чалий).

Відтак аналіз джерельної бази дослідження і вивчення досвіду України щодо розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики дозволили визначити суперечності: між нагальною необхідністю інформатизації української системи охорони здоров'я у процесі її реформування та потребою налагодження ефективної системи професійної підготовки фахівців, які будуть займатися її практичною реалізацією; між розвитком сучасної системи професійної освіти фахівців з медичної інформатики та необхідністю вдосконалення її нормативно-правової бази, організаційного й науково-методичного забезпечення; між потребою гарантування неперервного професійного розвитку фахівців з медичної інформатики в умовах реформування української системи освіти й можливістю використання позитивного зарубіжного досвіду з поєднанням традиційних та інноваційних освітніх методик.

Аналіз науково-педагогічної літератури та виявлені суперечності є підтвердженням актуальності та доцільності дослідження, що зумовило вибір його теми «Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХXI століття)».

4.2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Тема дисертації відповідає науковому напряму кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» «Теоретико-методичні засади професійного розвитку особистості». Дисертація виконана в межах науково-дослідної роботи «Теоретико-методичні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів» (номер державної реєстрації 0116U004108).

Тему роботи затверджено (протокол № 3 від 12.10.2016 р.) та уточнено (протокол № 3 від 01.11.2017 р.) на засіданні Вченої ради Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка».

4.3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Усі наукові результати, викладені у дисертації, одержані дисертантом самостійно.

У працях, опублікованих у співавторстві з Н. Мукан автору належить розробка періодизації розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді; аналіз особливостей становлення освіти з медичної інформатики в Україні; обґрунтування теоретичних основ дослідження розвитку освіти з медичної інформатики.

4.4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Вважати, що наукові положення та висновки є достовірними та обґрунтованими, оскільки вони підтверджуються фактичними даними, добре узгоджуються з теоретичними положеннями, перевірені за результатами апробації на 9 міжнародних науково-практичних конференціях, а також упроваджені у роботу 5-ти закладів вищої освіти України.

4.5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що *вперше виявлено* особливості розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (вплив зовнішніх чинників – централізованої державної політики щодо інформатизації системи охорони здоров'я, прогресу інформаційно-комунікаційних технологій, людського фактору тощо на кількісну та якісну динаміку розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики; гнучкість змісту освітніх програм, що зумовлена академічною автономією й орієнтованістю закладів вищої освіти на актуальні соціально-економічні потреби; співпраця закладів вищої освіти з роботодавцями, громадськими і професійними організаціями; участь професійних асоціацій у формуванні стратегій розвитку освіти з медичної інформатики);

обґрунтовано професійну освіту фахівців з медичної інформатики як науково-педагогічну проблему, в основу якої покладено теорії та концепції медицини, інформатики, менеджменту; виконано ретроспективний аналіз розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (виокремлено зовнішні та внутрішні передумови становлення освіти з медичної інформатики і запропоновано періодизацію розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді); визначено особливості реалізації професійної освіти фахівців з медичної інформатики у канадській системі вищої освіти на початку ХХІ ст. (неперервність професійної освіти фахівців з медичної інформатики, практична спрямованість їхньої професійної підготовки, застосування діяльнісного підходу до оволодіння фаховими компетентностями, партнерство і взаємодія сектору вищої освіти з суб'єктами економічної діяльності); розроблено науково-методичні рекомендації щодо використання конструктивних ідей досвіду Канади в умовах університетської освіти України.

Уточнено зміст понять «професійна освіта», «медична інформатика як навчальна дисципліна», «медична інформатика як спеціальність», «фахівець з медичної інформатики».

Подальшого розвитку набули положення про розвиток вищої освіти на засадах неперервності, компетентнісного підходу до оволодіння професійними уміннями та навичками, співпраці закладів вищої освіти та потенційних роботодавців.

У науковий обіг введено нові факти, ідеї, підходи, джерельна база розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики.

4.6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 19-ти працях (з них 16 – одноосібні): 1 монографія, 1 розділ у колективній монографії, 7 статей у виданнях, включених до наукометричних баз даних (з них 5 водночас належать до переліку наукових фахових видань України); 1 стаття у науковому фаховому виданні України, 1 стаття у періодичному фаховому виданні іншої держави; 8 тез доповідей – у збірниках матеріалів конференцій і наукових семінарів.

Монографія

1. Кобрин, Н.З. (2018 с). *Ретроспектива розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики: досвід Канади*. Львів: ВД «Панорама».

Розділ у колективній монографії

2. Mukan, N., & Kobryn, N. (2019). Medical informatics education development: theoretical framework of research. In *The actual problems of the world today* (Vol. 2, pp. 99-113). London: Sciemee Publishing.

Публікації у виданнях, що включені до наукометричних баз даних

3. Кобрин, Н.З. (2016 б). Історія розвитку професійної освіти в галузі медичної інформатики у Канаді. *Молодий вчений*, 9 (36), 272-275.

4. ¹Кобрин, Н.З. (2018 а). Передумови становлення та розвитку освіти з медичної інформатики. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1(75), 33-45.

5. Мукан, Н.В., & Кобрин, Н.З. (2018 б). Проблеми та перспективи розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики в Україні. *Молодий вчений*, 5(57), 67-70.

6. ²Кобрин, Н.З. (2016 с). Механізми забезпечення якості професійної підготовки фахівців з медичної інформатики в університетах Канади. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету: Педагогічні науки*, LXXI(2), 88-93.

7. ³Кобрин, Н.З. (2017 а). Зміст підготовки фахівців з медичної інформатики крізь призму рекомендацій професійних організацій. *Молодість і ринок*, 5(148), 158-163.

8. ⁴Мукан, Н., & Кобрин, Н. (2018 а). Періодизація розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді. *Молодість і ринок*, 5(160), 21-26.

¹Видання водночас включене до переліку наукових фахових видань України.

²Видання водночас включене до переліку наукових фахових видань України.

³Видання водночас включене до переліку наукових фахових видань України.

⁴Видання водночас включене до переліку наукових фахових видань України.

9. ⁵Кобрин, Н.З. (2018 б). Професійна освіта фахівців з медичної інформатики: історіографічний аспект проблеми. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*, 5(62), 96-100.

Публікації у наукових фахових виданнях України

10. Кобрин, Н.З. (2015 с). Medical informatics specialty in the developed English-speaking countries: the terminology comparative analysis. *Порівняльна професійна педагогіка = Comparative professional pedagogy*, 1(5), 176-181.

Публікації у наукових періодичних виданнях інших держав

11. Кобрин, Н.З. (2019). Специфіка розвитку освіти з медичної інформатики в Україні. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VII(79), Iss. 197, 36-40.

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

12. Кобрин, Н.З. (2014). Забезпечення якості вищої освіти в Канаді. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 3 грудня 2014 р. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія».

13. Кобрин, Н.З. (2015 а). Підготовка фахівців з медичної інформатики в системі багаторівневої професійної освіти Канади. *Психологія та педагогіка: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень*. Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 вересня 2015 р. Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки».

14. Кобрин, Н.З. (2015 б). Роль медичної інформатики у професійному становленні студентів-медиків. *Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування*. Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 грудня 2015 р. Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота».

15. Кобрин, Н.З. (2016 а). Вплив Асоціації медичної інформатики Канади на професійну підготовку фахівців з інформатизації системи охорони здоров'я. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*. Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 20 липня 2016 р. Переяслав-Хмельницький.

16. Кобрин, Н.З. (2016 д). Національна рамка кваліфікацій: досвід Канади. *Проблеми та перспективи розвитку освіти*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 25-26 березня 2016 р. Херсон: Видавничий дім «Гельветика».

17. Кобрин, Н.З. (2017 б). Компетентнісний підхід у професійній освіті фахівців з медичної інформатики у Канаді. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти України*. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 23 березня 2017 р. Київ: НАУ.

18. Кобрин, Н.З. (2017 с). Сучасні проблеми формування і розвитку спеціальності «Медична інформатика». *Управління в освіті*. Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 квітня 2017 р., Львів: Інститут права та психології НУ «Львівська політехніка».

19. Кобрин, Н.З. (2017 д). Co-op Programs as a Means of Professional Socialization of Future Health Informatics Specialists in Canada. *Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів*. Матеріали тез доповідей VI Міжнародного науково-методологічного семінару, Хмельницький, 18 травня 2017 р. Київ-Хмельницький: Термінова поліграфія.

4.7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Основні положення та результати дисертації оприлюднені на міжнародних науково-практических конференціях і семінарах: «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка» (Суми, 2014); «Психологія та педагогіка: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень» (Одеса, 2015); «Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування» (Львів, 2015); «Проблеми та перспективи розвитку освіти» (Київ, 2016), «Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи» (Переяслав-Хмельницький, 2016);

⁵Видання водночас включене до переліку наукових фахових видань України.

«Актуальні проблеми вищої професійної освіти України» (Київ, 2017); «Управління в освіті» (Львів, 2017); «Розвиток порівняльної і професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів» (Хмельницький, 2017); «9th History of Education Doctoral Summer School» (Рига, 2018).

Основні положення і результати дисертаційного дослідження обговорювались та отримали позитивну оцінку на засіданнях і наукових семінарах кафедри іноземних мов, кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (2016-2019 рр.).

4.8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Обґрунтовано професійну освіту фахівців з медичної інформатики як науково-педагогічну проблему. Виконано ретроспективний аналіз розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді. Визначено особливості реалізації професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді на початку ХХІ ст. Розроблено науково-методичні рекомендації щодо використання конструктивних ідей досвіду Канади в умовах університетської освіти України. Результати, матеріали, положення та висновки дослідження доцільно використовувати з метою розширення знань науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти в Україні під час викладання історії педагогіки, порівняльної та професійної педагогіки.

Результати дослідження впроваджено у роботу Вінницького держаного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського (довідка № 06/28 від 04.05.2018), Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-820 від 04.05.2018), Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького (довідка № 01-15/206 від 04.05.2018), Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка (довідка № 485 від 04.05.2018), Мукачівського державного університету (довідка № 2445 від 05.12.2019).

4.9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати, обґрунтовані теоретичні положення про розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики, основні поняття, база даних та джерельна база можуть бути використані українськими науковцями для проведення подальших компаративно-педагогічних студій, наукового обґрунтування сучасної стратегії та концепції розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики в Україні; адміністрацією університетів для успішного вирішення проблем щодо організації професійної підготовки фахівців з медичної інформатики на усіх рівнях вищої освіти; акцентування уваги української громадськості й державних органів влади з питань освіти й охорони здоров'я на важливості підготовки компетентних кадрів з інформатизації системи охорони здоров'я України в умовах її реформування; викладачами та здобувачами вищої освіти для поглиблення знань з питань розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді.

4.10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (341 найменування, з них 203 – іноземними мовами), 16-ти додатків. Загальний обсяг дисертації становить 328 сторінок, з них 232 сторінки основного тексту. Робота містить 8 рисунків на 4-х сторінках.

Дисертаційна робота за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

5. З урахуванням зазначеного,

на фаховому семінарі кафедри педагогіки та інноваційної освіти ухвалили:

5.1. Дисертація Кобрин Надії Зіновіївни «Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХXI століття)» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання щодо виявлення особливостей розвитку професійної освіти фахівців з медичної інформатики у канадській системі вищої освіти, а також розробки науково-методичних рекомендацій щодо використання конструктивних ідей досвіду Канади в умовах університетської освіти України, що має важливе значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

5.2. У 19 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації (з них 16 – одноосібні): 1 монографія, 1 розділ у колективній монографії, 7 статей у виданнях, включених до наукометричних баз даних (з них 5 водночас належать до переліку наукових фахових видань України); 1 стаття у науковому фаховому виданні України, 1 стаття у періодичному фаховому виданні іншої держави; 8 тез доповідей – у збірниках матеріалів конференцій і наукових семінарів.

5.3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167).

5.4. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Кобрин Надії Зіновіївни дисертація «Розвиток професійної освіти фахівців з медичної інформатики у Канаді (друга половина ХХ – початок ХXI століття)» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	-	17 (сімнадцять) осіб
проти	-	(немає)
утримались	-	(немає)

Головуючий на засіданні фахового семінару,
професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти, д.пед.н., професор

Сікорський П.І.

Рецензенти:

д.пед.н., доцент, завідувач кафедри педагогіки та інноваційної освіти

Козловський Ю.І.

к.пед.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

Барабаш О.В.

Відповідальний у ІППО за атестацію
PhD

д.ю.н., професор, заступник директора
з наукової та міжнародної діяльності

Гарасимів Т.З.

«06» лютого 2020 р.